

»Uvunaji wa baada wa mtama nchini Uganda«

Mtama ni nyasi ya kila mwaka inayokuzwa kwa ajili ya chakula au kutengenezea, majani yake yanaweza kutumika kama chakula cha mifugo. Hata hivyo kabla ya kupanda pepeta na weka mbegu chanja.

Mtama hupendelewa kwa sababu hustahimili hali ya hewa kali, yenye utajiri wa magnesiamu, chanzo cha chakula na huzalisha mapato. Zaidi ya hayo tumia mbegu zilizoboreshwa, panda kwa mistari, hifadhi maji na udongo, dhibiti magugu, mimea ya anga, dhibiti wadudu na magonjwa kwa ongezeko la mavuno.

Usimamizi baada ya mavuno

Kagua mtama kila mara ili kutambua kwa urahisi ukomavu wao na kuvuna mazao kwa wakati ikiwa tayari. Pia epuka kurundika mtama na kila mara tumia turubai wakati wa kuvuna ili kuzuia nafaka kuota.

Zaidi ya hayo hifadhi mtama kavu kwenye magunia, kwenye pellets zenye nafasi ya kutosha kutoka kwa kuta ili kuzuia mtama kunyonya maji kutoka ardhini na ukuta mtawalia.

Zaidi ya hayo, safirisha mtama uliovunwa kutoka kwenye bustani, kavu, pakiti kwenye magunia na mifuko ya hifadhi kwenye pellets.

Zaidi ya hayo, mtama kwenye turubai, pepeta, weka kwenye magunia na mifuko ya hifadhi kwenye pellets ili kuepuka panya na ukungu. Mwishowe, vuna wakati nafaka zinapokuwa ngumu tangu kuchelewa kuvuna husababisha kufungwa kwa mbegu za mtama.

Changamoto

Baadhi ya changamoto zinazowakabili wakulima wa mtama ni pamoja na, jua nyingi, ndege, magonjwa, magugu, uhifadhi na bei ndogo ya soko.

Ufumbuzi

Changamoto hizo zinaweza kutatuliwa kwa kuziba mapengo, kudhibiti magugu, kufuatilia shamba, kuweka mbolea, kupanda mbegu bora, kusafirisha mtama baada ya kuvuna na kuvuna wakati nafaka zinapokuwa ngumu.